

1725, 11 19 A2
DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA

**DE COMMODITATE
COMPASCVORVM PER REVO-
CATIONEM VNIVS, ALTERO
LICET DISSENTIENTE EX-
TINCTA,**

QVAM

RECTORE VNIVERSITATIS AC PRO-CANCELLARIO,
VIRO MAGNIFICO, MAXIME REVERENDO, ILLVSTRI, AMPLIS.
SIMO ATQVE CONSVLTISSIMO,

DOMINO

**CHRISTOPHORO IGNATIO
DE. GVDENVS, J. V. D.**

INSIGNIS ECCLES. COLLEG. S. SEV. CAN. CAP. ET SCHOLAST. EMINENT. AC
CELSISS. PRINC. ELECTORIS MOGVNT. CONSIL. ECCLESIAST. EIVSDEM-
QVE PER THVRING. IN SPIRIT. SIGILLIFERO,

EX DECRETO ET AVTORITATE AMPLISS. JCTOR. ORDIN.
IN PERANTIQA ERFFVRTINA,

PRÆSIDE

DN. JOHANNE HENR. Scierm/ Jcto,
ELECTIONAL. REGIM. CONSILIAR. DECRETAL. PROF. PVBL. VNIVERSITAT.
ET FACVLT. IVRID. SENIORE, ET H. T. DECANO, NEC NON JVDIC.
PROVINC. ASSESSORE PRIMARIO,

PRO LICENTIA

SVPREMOS IN VTROQVE IURE HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORALIA MORE MAJORVM ADIPISCENDI

DIE VIII. OCTOBR. ANNO M DCC XXV.

IN AVDITORIO JCTORVM MAIORI, HORIS CONSVETIS,
PVBLICÆ DISQVIFITIONI SVBMITTIT

CHRISTIANVS GODOFR. HOFFMANN, Lips.
ibidemque Advocatus.

ERFORDIÆ, Typis GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

K. S. Hoffm. 19.

§. I.

Nter alia infinitæ sapientiæ speci-
mina, quæ Summus rerum Con-
ditor in hominis creatione edidit,
haud minimum esse, constat, quod
neminem tam præclaris animi,
corporis & status dotibus abun-
dare voluerit, ut alter ea, quæ ali-
quali felicitatis suæ perfectioni acquirendæ & conser-
vandæ conducunt, absque alterius ope impetrare &
quilibet sibi ipsi sufficere possit. Quò magis aliquis
virium suarum imbecillitatem perspectam habet, eò
magis ab ambitionis studio arcetur, & sui tantum cau-
sâ se natum non esse, intelligit, ideoque ut societatem
& amicitiam cum aliis hominibus colat, & tali modo
media conservacionis, quæ sibi deesse cognoscit, adi-
piscendi, abundantiam verò, quam possidet, cum alijs

A 2

com-

communicandi occasionem quaerat, facili negotio commovetur.

§. II.

Maximè conspicua reddita est illa humanæ indigentiae conditio, ex quò singuli bona occupata, domini jure possidere coeperunt & crescente in dies hominum numero plerisque in locis nulli aliquid tenendi potestas, nisi justum titulum ab alio habeat, relicta est. Tantum abest, ut tales facultates proprio jure acquisitæ dominis suis sufficientem rerum necessariorum copiam suppèdient, ut potius plurimæ, citra aliquod aliundè obveniens adjumentum, exiguam, imò nullam sæpè utilitatem præbeant. His non immeritò accensentur res, quæ naturaliter immobiles dicuntur, & quarum nomine ædificia, horti, agri, prata fundi veniunt. Domina harum rerum variis modis distributa, sed variis etiam limitibus circumscripta sunt. Usus earum diversis ex causis, ab ipsa proprietate interdum divellitur. Naturalis fundorum situs & æquitatis ratio commodum quoddam ab uno in alium derivare solent, & unius rei possessor, ut commodius eadem re fruendi facultatem nanciscatur, magnis quandoque sumptibus, jura quædam in aliena re sibi acquirere conatur.

§. III.

Præcipuam domini restrictionem, communis indigentiae sublevandæ causâ, pariunt servitutes rerum; qua-

quarum nonnullæ ab ipsâ naturâ, secundum quam inferior locus superiori, aquam exinde profluentem rejiciendo, servire dicitur. *l. 1. §. 22. l. 2. ff. de aqua & aquæ pluv. arc. constitutæ, confer. Joh. Nicolai Hertii dissertatio de servitute naturaliter constituta, imprimis prolegom. & sect. 2. in ejus Opuscul. Vol. 2. Tom. 3. pag. 103.* plurimæ usu gentium introductæ sunt, & certam formam atque determinationem à jure civili acceperunt. Sunt enim servitutes, si legum Romanarum principia respicias, jura in re aliena ad usum alterius constituta, quæ illius dominum ad aliquid patiendum, vel non faciendum obligant. *v. l. 15. §. 1. ff. de servitut.* Cum autem aliæ servitutes principaliter personæ; aliæ certo vicino prædio *v. l. 5. ff. de servit. præd. rustic.* ut ejus possessor ex alieno prædio utilitatem capiat, debeantur; illæ personales, ut usufructus, usus, habitatio; hæ reales audiunt. *l. 1. ff. de servitut. Amad. Eckoltus in Tractat. Pandect. Lib. 7. tit. 1. §. 1.*

§. IV.

Ad has reales servitutes, tanquam gravissima & perpetuè habitura onera, *v. l. 4. ff. de servitut.* prædiis imponendas, omnium eorum, quorum interest, consensus, ad minimum tacitus regulariter requiritur. *l. 8. §. ff. de aqua & aquæ pluv. arc.* quare non mirum, si illis indigentes, maximo licet adhibito studio, voti sui compotes fieri nequeunt, & de utilitate prædiorum suorum alio modo augenda solliciti esse debent. Nec semper denegatur iis curæ adhibitæ præmium, im-

primis si nonnulli vicinorum prædiorum possessores commoda rebus suis utendi facultate simul destituuntur, ob futuræ melioris conditionis spem verò fundos suos naturali libertate privare nolunt, sed ad tempus aliquod sibi prospicere cupiunt. His optima offertur occasio, ut tanquam familiares ex vicinitate & amicâ conversatione conjuncti, mutuae necessitati unitis viribus succurrere possint, probè gnari, quod per benevolos actus, quos ex familiaritatis jure inter se invicem exercent, neutri aliquod perpetuum jus tribuatur, & hinc neutri irreparabile præjudicium fiat.

§. V.

Nullibi autem magis necessitatis ratio familiaritatis exercitium postulat quam inter illos, qui agros colunt, & ex pecoribus vitæ subsidia quærunt: Non omnibus prædiis tam fœcunda pascua cohærent, ut pecoribus, quæ ibi habentur, sufficiant, & ut non desint, usus eorum tamen propter multa, quæ circumstant incommoda admodum difficilis & inuutilis nonnunquam redditur, nisi aliunde accedat auxilium. Acquisitiones fundorum à diversis dominis diverso tempore factæ particulares permutationes & alienationes, frequentes illorum, qui à pluribus communi nomine possidebantur, divisiones, tantam commixtionem introduxerunt, ut unius prædii dominus pecora in agris suis vix pascere possit, nisi vicinum fundum attingat, ipsiquè damnum inferat, & ita multis litibus ansam præbeat. Nemini enim absque domini

voluntate in alieno agro pecora pascuis gratiã habere; moderate ea abigere & expellere, potius domino licet, v. l. 39. ff. ad Legem Aquil. nec non Jus Saxonicum aliena pascua pecoribus suis visitanti hanc dicit legem: Wer sein Vieh auf eines andern Mannes Korn treibet, oder auf sein Gras, der soll ihm gelten den Schaden, und darzu die That verbüssen mit dreyen Schillingen. Land. R. lib. 2. art. 47. ibique animalia, quæ damnum intulerunt, pignoris loco capere, domino agri permittit. Ad has difficultates tollendas utilis quodammodo esset servitutis pascendi constitutio, quale onus, cum vicini prædiis suis imponere plerumque nolint, magis proficuum sibi esse ducunt, ut promiscuum in vicinis suis prædiis pascendi usum ex familiaritatis jure sibi invicem permittant, & amicam pascuorum societatem ineant.

§. VI.

Oritur exinde commoditas compascuorum, quam dico facultatem à diversorum prædiorum possessoribus sibi invicem concessam, ut alteri pecora sua in alterius fundo, & vice versa, promiscue pascere liceat, quamdiu alterutri placuerit. Vocabula autem COMPASCVVM ET COMPASCVA Jure Consultis maxime usitata sunt, dum mutua pascendi facultas plerisque dicitur jus compascui, vid. Christoph. Besoldus in Thesouro Practico p. 471. voce Koppel-Waid, nec non jus compascuorum, Sam. Stryck. in dissert. de jure familiaritatis cap. 4. num. 52. & cap. 5. n. 39. aliud jus compascu-

sculandi, *Christoph. Ludov. Diether. in continuatione The-
sauri Besoldiani p. 332. voce Koppel-Waid* imò aliquan-
do jus compasculationis, *Abasv. Fritsch in special. Tra-
ctatione de jure compasculationis*, Germanis vero *Kuppel
oder Koppel-Trifts-Huthung-Wende.*

§. VII.

Quod jam laudati aliique Jure Consulti, in desi-
gnandis & definiendis compascuis, vocabulum JVS
adhibent, non penitus improbo, si per hoc quam-
cunque aliquid agendi vel habendi facultatem mora-
lem intelligunt, sed à denominatione istâ ideò absti-
nendum esse duxi, ne asserere videar, quod mutuis
compascuis utentes jus aliquod irreparabile & neutri
invito auferendum, quæsitum habeant. E contrario
commoditas tam omnem quocunque proveniat, uti-
litatem quam etiam idoneam operis alicujus perficien-
di, & resuâ ritè fruendi occasionem denotat. Jam ve-
rò compascuorum exercitium eum in finem, ut diver-
sorum fundorum domini commodiorem re sua uten-
di occasionem, saltem temporariam inveniant, intro-
ductum esse §. 5. ostensum est; quapropter ipsam rem,
de qua loquor, per commoditatem compascuorum
optimè exprimi, & facultatem generis loco, in defini-
tione adhiberi posse, arbitror.

§. VIII.

Quod ad istam facultatem exercendi, duò vel
plura diversorum dominorum prædia essentialiter re-
qui-

quirantur, quilibet faciliè ex jam dicto fine, ut diversis prædiis meliori modo fruendi occasio præbeatur, quem intendit, colligit. Exinde etiam fluit, quod, durante tali commoditate, alia pecora in compascuis agi nequeant, quam quæ in villis illis quarum possessores sibi invicem eandem concesserunt, haberi solent; nihil tamen impedit, quo minus ita constitui possit, ut vel ab utraque, vel ab una saltem parte, illa etiam animalia, quæ negotiationis causa, aut alias citra utilitatem prædii comparata sunt, ibidem pascere liceat; sed hoc in casu leges negotio adjunctæ servari debent. Reliqua definitionis membra per se clara sunt, & quod compascuum non diutius, quam alterutri parti placuerit duret, societatis & familiaritatis fundamento, quod infra ulterius persèquar, nititur.

§. IX.

Ex dictis jam patet, hanc commoditatem à servitute pascendi reali, quæ prædii alicujus domino pecora sua in alieno fundo pascere, permittit, longè differre; quæ differentia manet, licet pluribus in eodem loco servitus pascendi competat, & simul cum illis, dominus fundi in pascuorum usu concurrat: Præcipua ergo differentia, quæ inter jus pascendi & compascuorum commoditatem, §. 6. definitam, intercedit, in eo consistit, quod hæc secus, ac illud omni tempore ab uno, vel altero utentium liberè revocari possit. Sed hic, eam extinguendi modus gravissimas sæpè in foro lites parit, idcirco, quousque ille procedat, nec

ne, in præfenti differtatione ulterius examinabo. Si compafcua exercentes in eo conveniunt, quod mutuum pafcendi fervitutem fibi invicem debeant, dubio procul neutri in fervitutis præjudicium aliquid moliri, aut eam penitus tollere, invito altero, liberum eft. *a. l. 34. ff. de Servit. præd. ruflic.* At frequentius accidere folet, ut diverforum prædiorum poffeffores, nulla, de intentione mutuum fervitutem fundis fuis acquirendi, declaratione editâ, pecora fua promifcue in vicinis agris, per diuturnum temporis fpatium, pafci curent, vel etiam expreffâ conventionem in itâ, fervitutis mentionem tamen non factâ, reciprocum pafcuorum ufum fibi invicem concedant. Utrum igitur in tali cafu alterutra pars compafcuorum commoditatem alteri interdiceret, & hoc quam maximè contradicente, planè extingvere valeat? ambigua videretur effe quæftio, fed affirmativam ejus decisionem validioribus juris rationibus munitam effe, exiftimo.

§. X.

Negotium inter illos, qui agros fuos in communem prædiorum fuorum utilitatem ad pafcendum conferunt, contractum particularis focietatis naturam habet. *arg. l. 5. pr. ff. pro focio.* Quamvis enim invito alicui focius effe non poffit. *l. 19. ff. d. tit.* attamen ex collatione rei in communionem, aliisque actibus, quorum finis fine focietate obtineri nequit, animus illam contrahendi, præfumitur, & fine alio tractatu eadem inducitur. *l. 31. ff. l. 2. C. eod. tit.* Jam verò notum eft, quòd

quod communio rerum perpetuas & tranquillitati pu-
 blicæ nocivas discordias pariat. *l. 77. §. 29. ff. de legatis*
 2. præcipue inter illos, qui in eodem loco pecora si-
 mul pascere solent, uti, præter quotidianam experien-
 tiam, rixæ illæ frequentes inter Abrahami & Lothi
 pastores testantur. *Genes. Cap. 13. v. 8. 9.* Propter im-
 mensas igitur contentiones plerumque res ad divisio-
 nem venire consuevit, *l. 26. ff. de servit. præd. urban.* nec
 leges civiles permittunt, ut societatis in perpetuum sit
 coitio, *l. 70. ff. pro socio*, aut pactum, ne omnino divisio
 fiat, vires habeat. *l. 14. §. 2. ff. communi divid.* sed po-
 tius cuivis ex sociis bonâ fide communioni renuncia-
 re liceat. *§. 4. J. de societate l. 65. §. 3. ff. pro soc.* nec ul-
 lus in eâ invitus detineri compellatur. *l. 5. Cod. Comm.*
divid.

§. XI.

Majus adhuc pondus sententiæ meæ, quæ com-
 pasuorum commoditatem per unius revocationem
 extingvi vult, accedit, si consideratur, quod omnis so-
 cietas jus quodam modo fraternitatis in se habere di-
 catur, *l. 63. pr. ff. pro socio.* & hinc sociorum actus ex
 amicitiae jure invicem gesti esse censeantur. Quin
 igitur ille, qui jure familiaritatis amici fundum ingre-
 ditur, civilem possessionem minime acquirat, *l. 41. ff.*
de acquir. vel amit. possess. multo minus juris alicujus
 perpetui in alienâ re, quam sine jure proprio se usurpa-
 re scivit, particeps fieri, *l. 1. §. 19. ff. de aqua quotid. &*
estivo: & dominum, qui per viam meræ facultatis ali-
 quid

quid concedere solitus est, ad ulteriorem concessio-
nem adigere poterit.

§. XII.

Familiaritatis præsumtionem in præsentī casu ma-
ximè confirmat libertatis favor, quem tanquam sin-
gularem jura semper agnoscunt, & illi, qui aliquid li-
bertati contrarium sibi competere, prætendit, ut evi-
denti probatione ejus constitutionem doceat, injun-
gunt, l. 9. 10. *Cod. de servit.* nec immerito, cum omnes
servitutes, regulariter ex accidenti veniant, quare quæ-
libet res ab iisdem liberæ & potius in eodem statu,
quem à natura habent, permansisse creduntur. Et
hæc libertatis præsumtio ob causas, ex sanâ ratione
desumptas, pro ipsa militantes, & summum probabili-
tatis gradum attingentes, inter violentas refertur Dn.
*Just. Henning Böhmer in Dissertat. de Collisione præsumtio-
num Cap. 2. §. 15.* siquidem præsumtio, quæ ex subjæctæ
materiæ natura colligitur, tanquam potentior, primum
locum obtinere debet. Ex quo fluit, quod nemo præ-
diciis suis naturalem illam facultatem, citra claram men-
tis suæ declarationem, & per solam alteri, vicinitatis
vinculo sibi conjuncto factam concessionem usus ali-
cujus, quem propter reciprocā utilitatem sibi obve-
nientem facile permittere poterat, adimere voluerit,
& propterea in dubio ejusmodi indifferentes actus ex
familiaritate potius, quam jure proprio interpositi præ-
sumantur. *Paul. Chrissineus Decis. Belgic. Vol. 2, Dec.
177. n. 6.*

§. XIII.

§. XIII.

Hinc etiam illi à veritatis tramite, dubio procul, non aberrant, qui compascuorum commoditatem, quoties de mutuæ servitutis impositione non constat, mutuum precarium esse, urgent. *Bened. Carpzov. Part. 2. Const. 7. Def. 14. n. 2. Dn. Christian. Wildvogel in disput. de rebus præscriptibilibus thes. 23.* Quòd res illæ incorporales, quæ servitutum instar concedi solent, precario haberi possint ex *l. 3. l. 15. §. 2. ff. de precar.* patet. Si ergo aliquis talis rei usum non expressa servitutis mentione facta, & ex hâc solum causâ, quod preces adhibuit, impetravit, precario illa uti videtur. *l. 2. §. 3. ff. d. tit.* quam precarii conditionem nec tum, si partes expresso consensu negotium ineunt, ex e ratione, quòd precarium tantum fiat, cum alter, ut tenere sibi rem liceat, rogat, alter annuit, cessare crediderim. Quis enim non videt, inter duos, quorum alter rogat, alter annuit, veram declarationem consensus in negotium ab utraque parte, sive expressam, sive tacitam adesse? Sic & vicinorum prædiorum possessores, qui sibi invicem pascuorum usum in prædiis suis, per expressum licet pactum mutuo concedunt, precario hoc fieri voluisse meritò in dubio præsumuntur. Ubi enim de obligando quæritur, propensiores esse debere nos, si habemus occasionem ad negandum; ubi de liberando ex diverso faciliores ad liberandum, *ut Paulus Jcrus, in l. 47. ff. de Obligat. & Actiom.* Certum verò est, quòd levissimum præjudicium

cium contrahentibus fiat per precarium, quod tam diu modo, quamdiu is, qui concessit, patitur, durat. *l. 1. ff. de precar. c. 3. X. de precar.* ne aliquis suæ liberalitatis pœnam patiatur. *l. 62. ff. de edilit. edict.* Quum itaque generaliter verum sit, quòd ea, quæ tacite & per dissimulationem concessa sunt, precarii naturam habere judicentur & mutatis rerum nostrarum rationibus recte revocari possint. *Sam. Puffend. de Jure Natur. & Gent. l. 3. cap. 3. §. 14.* quidni cuius & illis, qui compascuorum commoditatem, absque servitutis imponendæ intentione exercent, libera eam extinguendi facultas relinqui debeat?

§. XIV.

Et affirmativam hanc quæstionis §. 9. propositæ decisionem, quam ex naturalis & civilis juris principiis probatam dedi, usus præsertim in Germania approbat, de quo non tantum Jure Consulti patriarum consuetudinum peritissimi passim testantur. vid. *Bened. Carpzov. P. 2. Const. 41. Def. 9. Georg Adam Struv. in Syntagm. Jurisprud. civ. Exerc. 13. hb. 27. Sam. Stryck. in usu modern. Pandect. tit. de serv. Præd. rustic. §. 10. Dn. de Berger in Oeconomia Juris lib. 2. tit. 3. §. 9. p. 207.* Sed etiam collegia Jure Consultorum imprimis Saxonica fidem faciunt, uti ex responsis Facultatis Juridicæ Wittenbergensis à Caspar. Henr. Hornio Consultat. Class. 6. Resp. 6. & Scabinatus Lipsiensis à Carpzovio cit. loc. publicæ luci expositis apparet.

§. XV.

Contrariæ sententiæ patroni inter alia præcipue id urgent, nullam solidam rationem reddi posse, cur potius precaria compascuorum concessio, quam mutua servitus, quarum utraque in facto consistit, præsumi debeat; quapropter eo rem redire, ut attendamus, quis vel in familiaritatis, vel servitutis reciprocae jure fundamentum suæ intentionis colloquet; hoc enim ab allegante probandum esse, *l. 2. ff. de probat. l. 4. C. de edendo*. Et ita argumentari placuit Dn. Joh. Balthas. Wernhero in *Select. Observ. for. Patz. 8. Observ. 358.* ubi etiam sententia Facultatis Juridicæ Virembergensis Mensè Februar. 1721. ad requisitionem Julii Jobin, Commission-Raths und Amtmann zu Torgau, in causa Syndicen der Gemeinde zu Travitz, contra Christian Müllern und Consort. lata adjicitur hujus tenoris:

Das es der eingewandten Lenterung, in Ansehung, daß demjenigen, welcher sich in jure familiaritatis gründet, und dieserwegen die Koppel-Weyde aufzuheben suchet, dessen Beweis oblieget, gestalt das precarium dießfalls so wenig, als mutua servitus, zu præsumiren, sondern es darauf ankommet, wer Klägers Stelle vertritt, als welcher dasjenige, so er von beyden zum Grund seiner Intention sezet, zu probiren schuldig, ungeachtet bey dem am 28. Decembr. des abgewichenen

chenen 1720. Jahres gegebenen und fol. 44.
befindlichen Deciso billig bleibet. B. N. W.

§. XVI.

Ast si ex veritate rem considerare volumus, sententia hæc communi illâ opinione nititur, quod actor, qui in libello actionis negatoriae reum vi, clam, vel precario servitute usum esse asserit, onus, hæc possessionis vitia probandi, in se devolvat, & ratione destitutam non esse, agnosco. Sibi enim imputet actor, quod fines actionis negatoriae, ex solâ libertate descendentes, excesserit, & hujus præsumptione non contentus, aliud medium concludendi ex facultatibus, in facto consistentibus, desumptum adjecerit. Pari periculo sese exponit ille, qui compascuorum commoditatem revocare intendens, actione desuper propositâ, expresse, quod illa precario & ex jure familiaritatis constitutâ, vel exercita fuerit, fortè ita: **Es hätten Kläger und Beklagter auf ihren Feldern die Kuppel-Wende Bittweise, und nur aus guter Freundschaft einander verstattet; oder auf diese Art sich derselben bißhero gebrauchet, in libello ait, & tali modo à præsumptione, pro se militante, recedit, facta specialia admittet, in iisque suam intentionem fundat, quorum probationem iudex eidem rectè injungit. Tales circumstantias in dictâ causa Ordinem Jure Consultorum Vitembergensium commovisse, ut ab actore probationem suscipiendam esse, decreverit, ex allegatis sententiæ verbis facillè colligitur. Et in tantum opinio-**
nem

nem præced. § pho recensitam non possum non probare. Alia autem erit processus facies, si actor generalia verba in libello adhibeat, & sibi cum reo compascuorum commoditatem hactenus fuisse, se autem amplius ea uti nolle, tantum dicat. Hoc sane in casu onus probandi actori imponi nequit, siquidem fundamentum ejus intentionis jura præsumunt.

§. XVII.

Propterea nec communionis renunciationi damnum, quod alter exinde fortè incurrit, obstare, satis confirmant leges, quæ callidè & ex captatione alicujus lucri obvenientis, societati omnium bonorum renunciantem ad communicandum illud lucrum quidem obligant, sed ad permanendum in societate non cogunt. §. 4. *Inst. de societ. l. 6. §. 3. ff. pro soc.* Alii proinde existimant, quum nihil tam naturale sit, quam eo genere quidque dissolvere, quo colligatum est, & fere quibuscunque modis obligemur, iisdem in contrarium actis liberemur, *l. 31. §. 153. ff. de Regul. Juris* compascuorum autem commoditas omnium, quorum interest, consensu vel expresso vel tacito per mutuum exercitium declarato, constituatur, hinc necessario sequi, quod & ad eam iterum tollendam singulorum consensus negligi nequeat; Sed salva res erit, si perpendamus, finem, quem unum quodque humanum negotium intendit, non pati, ut regula illa semper procedat, quod & particula FERÈ, in *d. leg. 153. ff. de Reg. Jur. adjuncta innuit.* Sic mandati duorum consensu

senſu contracti renunciatio uni, licet invito altero, permittitur. §. 11. *Inſt. de mand.* idemque de ſocietatis diſſolutione & precarii revocatione ſupra jam probatum eſt.

§. XVIII.

Mutuae ſervitutis vim compaſcuis tribuentes aliam ſuae aſſertionis rationem invenire videntur in l. 12. l. 21. ff. de rebus dubiis l. 80. ff. de verb. Obligat. ubi in ambigua conventionem illud, quo res, de qua agitur, magis valeat, quam pereat, accipi, commodiſſimum eſſe oſtenditur. Verum ut taceam ex textibus his de dubiorum verborum interpretatione agentibus, regulam, quod fortior & potentior fit praesumptio, quae actum conſiſtere facit, quam inde deducunt Andreas Alciatus de Praesumptionibus Part. 3. Reg. 3. praesumpt. 34. n. 1. ſatis probare non poſſe; levis & particularis illa conjectura multis etiam limitationibus obnoxia, & contra eam maxime pugnat, quod procliviora ſint iura ad liberandum, quam ad obligandum, & cum praesumptio in meliorem partem fieri debeat, meliorque pars videatur eſſe, per quam odia extinguuntur, regulam iſtam in odioſis non valere admittit Alciatus cit. loc. num. 12. Quid autem odioſis potius accenſeri poſſet, quam reſtrictio naturalis praediorum libertatis, cujus praesumptio aliis maxime praeponderat?

§. XIX.

Quae vero cum ita ſeſe habeant equidem non video,

deo, quænam à dissentientibus pro defendenda opinio-
ne contraria cum quodam pondere proferri possent; li-
berbatem tamen sentiendi Lectori Benevolò lubenti
animo concedo, simileque humanitatis officiorum ge-
nus, & æquum de meis dictis iudicium ab eodem mi-
hi polliceor, qua spe fretus, & favori ejus me
commendans dissertationi huic
impono

F I N E M.

COROLLARIA

I.

Juramentum judiciale a parte parti
deserri potest, sive in personam si-
ve in rem, sive pœnali actione vel
quavis alia agatur *L. 3. §. 1. ff. de Jure-
jur.*

II.

Jus jurandum speciem transactio-
nis

nis continet, majoremque habet auctoritatem, quam res iudicata. *L. 2. ff. de Furejurand.*

In actione dupliciis videtur actar, qui ad iudicium provocavit, sed cum utraque litigantium pars ad iudicium provocavit, forte res discernenda est. *L. 13. L. 14. ff. de Judic.*

S. G. D.

Erfurt, Diss., 1725-26

ULB Halle

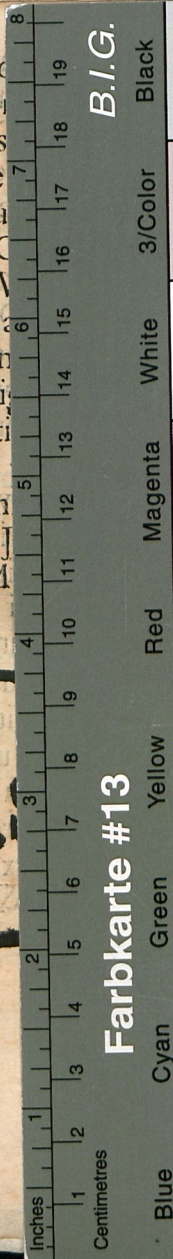
005 367 786

3

VD18

1725, 11

19 A2

DISSERTATIO INAVGVRALIS JVRIDICA

DE COMMODITATE
COMPASCVORVM PER REVO-
CATIONEM VNIVS, ALTERO
LICET DISSENTIENTE EX-
TINCTA,

QVAM

RECTORE VNIVERSITATIS AC PRO-CANCELLARIO,
VIRO MAGNIFICO, MAXIME REVERENDO, ILLVSTRI, AMPLIS.
SIMO ATQVE CONSVLTISSIMO,

DOMINO

CHRISTOPHORO IGNATIO
DE. GVDENVS, J.V.D.

INSIGNIS ECCLES. COLLEG. S. SEV. CAN. CAP. ET SCHOLAST. EMINENT. AC
CELSISS. PRINC. ELECTORIS MOGVNT. CONSIL. ECCLESIAST. EJVSDEM-
QVE PER THVRING. IN SPIRIT. SIGILLIFERO,

EX DECRETO ET AVTORITATE AMPLISS. JCTOR. ORDIN.
IN PERANTIQA ERFFVRTINA,

PRÆSIDE

DN. JOHANNEN HENR. Meier/ Jcto,
ELECTORAL. REGIM. CONSILIAR. DECRETAL. PROF. PVBL. VNIVERSITAT.
ET FACVLT. JVRID. SENIORE, ET H. T. DECANO, NEC NON JVDIC.
PROVINC. ASSESSORE PRIMARIO,

PRO LICENTIA

SVPREMOS IN VTROQVE JVRE HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORALIA MORE MAJORVM ADIPISCENDI

DIE VIII. OCTOBR. ANNO M DCC XXV.

IN AVDITORIO JCTORVM MAIORI, HORIS CONSVETIS,
PVBLICÆ DISQVVSITIONI SVBMITTIT

CHRISTIANVS GODOFR. HOFFMANN, Lips.
ibidemque Advocatus.

ERFORDIÆ, Typis GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

Handwritten signature

19.